

Foretræde for Klima-, Energi- og Bygningsudvalget

Folketinget onsdag den 10. oktober 2012, kl.13.30

Partnerskabet for Bølgekraft

Foretræde ved:

- Erik Friis-Madsen, medlem af styregruppen for Partnerskabet, medlem af Bølgekraftforeningens bestyrelse og udvikler af bølgekraftkonceptet Wave Dragon
- Tommy Larsen, medlem af Partnerskabet og udvikler af bølgekraftkonceptet WEPTOS
- Niels Ejnar Helstrup Jensen, adm. af ForskEL og ForskVE ved Energinet.dk
- Jan Krogh, Aalborg Universitet og leder af Partnerskabsprojektet

Jan Krogh's indlæg.

Tak for muligheden for at komme her i dag.

Baggrunden og rammen for vores foretræde er den nye nationale strategi for forskning, udvikling og demonstration af bølgekraft i Danmark.

Strategien, der blev afleveret kort for sommerferien, er et EUDP projekt, nemlig "Udvikling af bølgekraft gennem industrielle Partnerskaber".

Initiativet har senere tillige ført til dannelsen af Partnerskabet for Bølgekraft.

Med til baggrunden og rammen hører naturligvis også de nationale målsætninger udtrykt gennem regeringens Klima- og Energipolitik samt forårets store Energipolitiske aftale.

Vi har i Partnerskabet med stor tilfredshed noteret os, at bølgekraft fik sin ganske vist beskedne, men særdeles væsentlige placering i den energipolitiske aftale. En placering der sikkert er meget fair og afspejler bølgekrafts nuværende stade, men samtidig viser åbenhed og blik overfor områdets store potentialer. Samtidig er det glædeligt at se, at det nationale bølgekraft-testcenter DanWEC i Hanstholm er blevet tildelt Green Lab midler.

Førnævnte potentialer afspejler sig jo i både det rent energimæssige, det bæredygtighedsmæssige og det klimamæssige, men også og måske ikke mindre med et stærkt beskæftigelsesmæssigt, eksportmæssigt og regionalpolitisk potentiale og perspektiv.

Vi skal ikke her i dag gennemgå den nationale strategi, som vi ved udvalget allerede har fået tilsendt, men vil alene tillade os, at sætte fokus på en lille, men særdeles vigtig flig af Strategien.

Lad mig igen nævne til projektets titel – "Udvikling af Bølgekraft gennem industrielle Partnerskaber" – hvor nøgleordet er Industrielle Partnerskaber!

Bølgekraft har et snart mangeårigt udviklingsforløb bag sig, hvilket Erik Friis-Madsen her mere end nogen kan fortælle om.

Men det er vores klare opfattelse, at bølgekraft nu er nået til et stade, hvor vi for alvor skal træde op på det sidste af bølgeenergiens fem udviklings trin, nemlig bølgeenergianlæg som demonstrationsanlæg i fuld skala og i begyndende parkdannelser.

Udviklingen af bølgekraft i Danmark har gennem mange år fundet sted i et særdeles frugtbart samarbejde mellem forskningen, dedikerede opfindere og udviklere, mindre industri og håndværk og med støtte gennem en række offentlige danske og europæiske energiteknologiske støtteordninger.

Det har fungeret fint, men forudsætningen for for alvor at træde op på det sidste udviklingstrin kræver, at vi nytænker vejen hen mod den fremtidige finansiering af bølgekraftudvikling.

Bygning, installering og drift af demoanlæg i fuld størrelse kræver en ganske anden finansiering end den hidtil kendte. Det kan og skal vel næppe heller være en offentlig opgave alene at finansiere dette. Her kræves tillige for alvor, at der dannes stærke industrielle partnerskaber, der kan stå for bygning, installering og drift af anlæggene, men i et tæt samarbejde med stærke finansielle investorer.

Dannelsen af de rette industrielle partnerskaber er uden tvivl den mindste del af udfordringen; den største udfordring og det umiddelbart mest presserende er at skabe det fornødne finansielle grundlag.

Dette forudsætter så igen, at der kan skabes en tro på og tillid til den eller de teknologiske løsninger, der anvendes SAMT at der er udsigt til et fornuftigt afkast, at investeringerne så at sige på sigt vil være rentable.

Den første del, skabelse af tro på og tillid til teknologien, har vi i Strategien forsøgt at adressere gennem forslag til udvikling af screenings- og evalueringsværktøjer, der så kunne munde ud i en egentlig og godkendt akkreditering af bølgekraftkoncepter.

Den anden del har vi forsøgt at adressere gennem opstilling af et forslag til en roadmap for udvikling af bølgeenergianlæg i Danmark, løbende fra 2012 og frem til 2035. Den beskriver en række udviklingstrin for aktiviteter, der vil føre frem til, at vi fra omkring 2030 – 2035 kan sende egentlige offshore energiparker i udbud, hvor bølgekraft indgår med en væsentlig del sammen med vindmøller.

Det siger næsten sig selv, at skal vi have større finansielle investorer (og det selv ret risikovillige og institutionelle investorer) i tale, ja så må vi på en eller anden måde kunne påvise, at investeringen er forbundet med et fornuftigt afkast.

Derfor har vi tilladt os, at kombinere udviklingstrinene i roadmappen, med et forslag til en såkaldt FEED-IN TARIFSTRUKTUR (jfr. Tabel 1 i "Bølgekraftteknologi. Strategi for Forskning, Udvikling og Demonstration 2012")

En struktur, der dels relaterer sig til prisen for strøm produceret af havvindmøller og med en merpris der gradvis afvikles over årene.

Efter 2030 vil strøm fra førnævnte offshore energi parker kunne levere strøm til en pris, der ikke alene er konkurrencedygtig, men som forventes at ligge 10 ører under prisen på strøm fra rene kystnære havvindmølleparker.

Det vil betyde en investering over en 25 – 30 årig periode på ca. 1,5 mia. hvorefter det vil tjene sig hjem gennem den billigere strøm.

Det er Partnerskabets opfattelse, at en Feed-In tarifstruktur som den her skitserede, skal ydes efter principper, der sikrer sammenhæng mellem levering og betaling.

Det vil sige, at tariffen kun ydes efter nærmere aftale, og at det forudsættes at der leveres strøm til nettet, som det er aftalt.

Det sikrer, at investorerne selv så at sige må være garanter for at den anvendte teknologi er driftssikker i enhver henseende ellers får de ingenting, men at de modsætningsvist kan være sikre på, at er det tilfældet og anlægget leverer strøm til nettet som aftalt, ja så får de også en fornuftig pris herfor.

Så det, vi har ønsket med dette samråd, er at præsentere udvalget for den udfordring, der knytter til at sikre nødvendig finansiering af store demonstrationsanlæg, at pege på en afgørende forudsætning herfor, nemlig en fornuftig og rimelig udviklingspris for den første bølgekraft-strøm, samt at vise en roadmap, der kan føre frem til:

- At der opføres offshore energiparker på dybt vand, der er konkurrencedygtige med kystnære havvindmølleparker
- At vi sikrer Danmarks erhvervs- og forskningsmæssige position og væsentlige andele i forhold til et meget stort marked for offshore energiparker
- At man med en samlet langsigtet investering på 1,5 mia. kr. får teknologien ordentligt i mål
- At vi sikrer at udviklingen drives med fokus på ydeevne og omkostninger, idet den væsentlige del af den offentlige støtte ydes gennem begrænsede tillægstariffer, der sikrer at støtten går til anlæg, der leverer varen, også i form af teknisk-økonomisk udredning af teknologiens potentiale
- Det betyder, at hvis udviklingen ikke kommer til at gå som forventet, når vi slet ikke op i nærheden af de 1,5 mia.kr., og risikoen er derfor begrænset. Men det er ved at være tid, for ellers driver de mest lovende anlæg til de lande, hvor markedet er til stede, men hvor de IKKE har teknologien!!!

Danmark har endnu førertrøjen, men ikke ret længe, andre lande og ikke mindst England udfordrer os stærkt!

Tak for ordet og jeres lydhørhed – og så er åbne overfor uddybende spørgsmål.

Under den efterfølgende spørgerunde blev følgende blandt andet svaret fra deputationen:

- At der er en meget fin sammenhæng mellem bølge- og vindkraft, idet de supplerer hinanden rent tidsmæssigt; endvidere understreges det, at de to former sammen vil sikre en langt mere jævn og forudsigelig energiproduktion (Jan Krogh)
- At produktion af danske bølgekraftanlæg relativt hurtigt vil kunne sikre rigtig mange danske arbejdspladser (Tommy Larsen, WEPTOS)
- At størrelsen af den danske elproduktion fra bølgekraft ikke forventes at påvirke prisdannelsen for det samlede elmarked væsentligt (Erik Friis-Madsen)
- At det beløb, der er afsat i forbindelse med forårets energiaftale, kunne indgå i en begyndende løsning på en Feed-In tarifstruktur (Jan Krogh m.fl.)
- At danske anlæg vil være klar til at kunne indgå i test med havvindmøller både i forbindelse med eksisterende anlæg ved Horns Rev og ved kommende anlæg